

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 421/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, Lachova 32, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-15C/160/2013 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/160/2013) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-15C/160/2013 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/160/2013) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-160/2013 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **8 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 421/2025-13 zo 6. augusta 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a aby mu priznal primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyžiadaného spisu mestského súdu vyplýva, že žaloba sťažovateľa o ochranu osobnosti proti žalovanému [REDAKOVANÉ] bola doručená Okresnému súdu Bratislava III 2. septembra 2013 a konanie o nej bolo vedené pod sp. zn. 15C/160/2013. Pojednávanie nariadené na 11. marec 2015 bolo odročené pre nezaslanie predvolaní stranám sporu a na 29. apríl 2015 na základe žiadosti právneho zástupcu žalovaného. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 26. júna 2015, bol vyhlásený zamietajúci rozsudok. Odvolanie sťažovateľa zo 7. februára 2016 bolo žalovanému doručené až 24. januára 2020 a spis bol Krajskému súdu v Bratislave predložený 7. apríla 2020. Krajský súd uznesením č. k. 8Co/46/2020-76 z 26. februára 2021 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd po vrátení veci pojednávanie nariadené na 17. september 2021 odročil na žiadosť právneho zástupcu žalovaného na 19. január 2022. Následne nariadil pojednávania na 22. apríl 2022 (odročené na návrh právneho zástupcu žalovaného), 29. jún 2022, 2. november 2022, 13. január 2023, 10. marec 2023, 22. marec 2023, 21. apríl 2023 a na pojednávaní konanom 26. apríla 2023 vyhlásil v poradí druhý zamietajúci rozsudok. K odvolaniu sťažovateľa z 31. júla 2023 sa žalovaný vyjadril 14. septembra 2023, na vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľa z 28. novembra 2023 bol žalovaný vyzvaný až 18. marca 2025. V čase podania ústavnej sťažnosti sa spis nachádzal na mestskom súde, krajskému súdu bol na rozhodnutie o odvolaní predložený až 16. mája 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá napadnuté konanie dvanásť rokov. Vec pritom nie je fakticky zložitá (okresný súd nevykonával prakticky žiadne dokazovanie) ani sťažovateľ sa svojím správaním o jeho dĺžku nepričinil, naopak, bola spôsobená nečinnosťou, ako aj neefektívnym postupom okresného, resp. mestského súdu po prechode výkonu súdnictva naň.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Podpredseda mestského súdu po rekapitulácii priebehu napadnutého konania (jeho chronológia je aj obsahom pripojeného vyjadrenia zákonného sudcu) pripúšťa, že postup súdu (najmä realizácia procesných úkonov pred predložením spisu odvolaciemu súdu) nebol plynulý.

5. Keďže z vyjadrenia mestského súdu, ktoré na výzvu ústavného súdu tento doručil po prijatí veci na ďalšie konanie, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by boli v prejednávanej veci spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu, nepovažoval za potrebné doručovať ho na repliku sťažovateľovi a v záujme rýchlosti a hospodárnosti konania pristúpil k meritórnemu prerokovaniu ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keď na základe podaní účastníkov konania a obsahu spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom mestského (pôvodne okresného) súdu v napadnutom konaní o ochranu osobnosti trvajúcim dvanásť rokov.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 32/2025, II. ÚS 10/2025, IV. ÚS 37/2025).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

10. V prípade sťažovateľa ústavný súd však nepostupoval *stricto facto* podľa uvedených kritérií, a to vzhľadom na extrémnu dĺžku napadnutého konania, ktoré ako celok nie je právoplatne skončené ani po viac ako 12 rokoch. Takéto extrémne dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote subjektu takéhoto konania (m. m. I. ÚS 412/2023, I. ÚS 7/2022, II. ÚS 196/2023, I. ÚS 228/2023).

11. Nad rámec uvedeného však ústavný súd konštatuje, že ani mestský súd vo svojom vyjadrení neargumentoval právnou či faktickou zložitou veci a tá nevyplýva ani z predloženého súdneho spisu. Doba presahujúca obdobie dvanástich rokov je pritom ústavne neakceptovateľná na riešenie akejkoľvek zložitej právnej otázky. V správaní sťažovateľa neboli zistené také závažné skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

12. Bez potreby podrobných analýz ústavný súd len ako príklad uvádza obdobia nečinnosti mestského (resp. pôvodne okresného súdu), ktorý po vyhlásení v poradí prvého rozsudku odvolanie sťažovateľa zo 7. februára 2016 predložil na rozhodnutie krajskému súdu až v apríli 2020, rovnako po vyhlásení v poradí druhého rozsudku bol spis s odvolaním sťažovateľa z 31. júla 2023 krajskému súdu predložený až v máji 2025.

13. Ústavný súd preto s prihliadnutím na celkovú dobu trvania napadnutého konania, ktoré nebolo právoplatne skončené, a na identifikované obdobia nečinnosti v postupe mestského súdu dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

14. Keďže napadnuté konanie nie je v čase prerokovania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd, postupujúc podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, prikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

15. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

16. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní dvanástich rokov na dvoch stupňoch sústavy súdov, pričom v prejednávanej veci identifikoval dôvod na jej modifikáciu spočívajúci v časových súvislostiach medzi podaním ústavnej sťažnosti a následnou realizáciou postúpenia spisu na rozhodnutie o odvolaní. Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi vo výške 8 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Advokátke patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti)

v hodnote 2 x 371 eur a režijný paušál 2 x 14,84 eur. Trovy konania tak predstavujú spolu 771,68 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

18. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu